REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 124. Brașov, Sâmbătă 7 (20) Iunie. 1903.

Crisa se înăspresce.

Când am anunțat, că contele Stefan Tisza a primit dela Majestatea Sa mandatul de a forma noul cabinet, spre a începe o luptă energică în contra obstrucțiunei, nu nĭ-am închipuit, că acest mult lăudat fiu al rĕposatului bărbat de stat cunoscea așa de puțin starea lucrurilor în propriul sĕu partid, încât a primit acel mandat în sigura așteptare că-i va puté satisface cu succes în două cel mult trei ḑile,

Decă ar fi pĕtruns situațiunea, Tisza nu s'ar fi espus la un fiasco atât de cumplit și chiar rușinător pentru el și ar fi declinat misiunea, cu care l'a onorat Suveranul. Impejurarea, că a fost așa de sigur de succes, pe când în realitate refusul, ce l'a primit pretutindenĭ unde a vrut sĕ recruteze viitorii miniștrii într'un cabinet al sĕu, a fost aprópe general, este și de natură a scărì mult din talentul estra-ordinar de orientare, ce i-se atribuia acestui politician de școla nouă.

Destul că Stefan Tisza nu șĭ-a cunoscut în de ajuns ómenii și n'a sciut sĕ aprețieze cum se cade situațiunea creată după patru anĭ de guvernare szellistă și după cincĭ lunĭ de obstrucțiune kossutistă, făcută sub scutul presidențial apponyist.

Urmarea a fost că Tisza șĭ-a depus mandatul primit érășĭ în mânile monarchului, declarând, că n'a putut isbuti sĕ constitue un guvern, care sĕ fie sigur de-o majoritate în camera deputaților.

Așadér Tisza s'a dus de pe scenă cum a venit și acum se nasce întrebarea cine după el va lua asuprășĭ misiunea de a da Ungariei un ministru cum doresce Majestatea Sa?

Pentru moment domnesce în privința acésta cea mai mare nesiguranță, așa că nicĭ combina nu se mai póte cu óre-care temeiŭ, pe cine va puté sĕ cadă sórtea de a frânge gâtul obstrucțiunei. In astfel de circumstanțe este lucru firesc, că cei mai mulțĭ revin la firul rupt și se gândesc că s'ar puté relua, adecă primul ministru demisionat Szell ar puté sĕ fie din nou însărcinat cu formarea cabinetului.

Modalitatea acésta de soluțiune nu este tocmai rară în ce privesce crisele ministeriale. Dér nu ne întră în cap cum ar puté sĕ revină la cârmă Coloman Szell fără ca sĕ se schimbe nimic nicĭ în atitudinea sa, nicĭ în hotărîrea cercurilor militare și ale Curții relativ la concesiunile, ce le pretinde oposițiunea ca condițiune de a părăsi obstrucțiunea.

Privind la cele ce se petrec adĭ în sînul partidului liberal dela putere și vĕḑênd cum s'au înțeles și s'au legat mulțime de deputațĭ din tabĕra mamelucéscă de a protesta în contra formării unui ministeriu Tisza, trebue vrênd nevrênd s'ajungem la ideia, că s'a făcut un fel de conjurație în contra contelui Tisza, pe care îl privesc și l'au declarat de mandatorul camarillei militare austriace.

Crisa s'a înăsprit așa-dér de patru ḑile și încurcătura cresce și se măresce.

Ministru președinte Szell în discursul sĕu de retragere ținut în cameră, a ḑis, că Majestatea a fost și este cel mai constituțional Suveran, ce l'a avut vr'odată Ungaria. Ce sĕ mai facă și ce sĕ mai încépă Suveranul acuma, spre a scóte țéra și monarchia din acésta gravă încurcătură?

Alegerile din Germania. Diarul „N. Fr. Pr.“ apreciéză în numĕrul sĕu de la 18 Iunie în prim-articol resultatul alegerilor parlamentare din Germania. Aceste resultate sunt deplorabile pentru liberalism, pentru burghezime și pentru agrarĭ de-o potrivă. In special numĕrul voturilor ce s'au dat candidaților socialiștĭ, au crescut de la ultimele alegerĭ cu sute de mii. „N. Fr. Pr.“ vede în acésta espresiunea nemulțumirei generale, ce domnesce în Germania contra politicei guvernului. Acéstă nemulțumire i-a îndemnat pe mulțĭ alegĕtorĭ, carĭ de-altmintrea *nu fac parte din tabĕra socialiștilov, sĕ-șĭ dea voturile pe candidații socialiști.* Saxonia mai tótă a căḑut pradă socialiștilor, ceea-ce fóia vienesă o aduce în legătură cu evenimentele scandalóse, al căror subiect a fost nu de mult prințesa Luisa. „N. Fr. Pr. face apoi următórea conclusiune:

„O singură esplicație este, care atenuéză întru cât-va impresia tristă a resultatului alegerilor. *Decă un popor este cuprins de nemulțumire generală, esperiența veche arată, că nu rĕmâne în cadrele partidelor moderate, ci s'aruncă în brațele radicalismului. Așa se esplică, că și de astă-dată pe lângă clericalĭ, socialiștii sunt aceia, carĭ împart laurii biruinței*“.

Reflexiunĭ asupra tragediei din Belgrad.

A trecut o sĕptĕmână de la oribilul masacru, ce s'a sĕvîrșit în konakul regesc din Belgrad.

Recapitulăm scenele barbare, pentru caracterisarea cărora nu găsescĭ la moment espresiunĭ destul de aspre în dicționar și căutăm a ne da sémă de cele petrecute.

Mintea nóstră zadarnic se sforțéză sĕ găséscă analogii în cartea istoriei, ale cărei paginĭ au fost dealtmintrea de atâtea orĭ pătate cu sângele domnitorilor.

S'au mai întêmplat detronărĭ, s'au mai sĕvîrșit asasinate asupra împĕraților și regilor, s'au esecutat capete încoronate cu ghilotina. Patimile politice concuréză în istorie cu fanatismul sectar și cu rîvna de distrucție a anarchiștilor și nihiliștilor, dér motivul tuturor acestor evenimente sângeróse îșĭ avea rădĕcinile într'o convingere óre-care, bună séu rea, justă séu eronată, indiferent, găsescĭ însĕ pretutindenea un principiu, un sistem, o formă.

In Serbia regele nu era despărțit de poporul sĕu nicĭ prin deosebirea de religie, nicĭ prin deosebirea de limbă și naționalitate, nicĭ nu se putea ḑice, că ar fi fost vr'un tiran, séu opresor, care sĕ fi stors măduva supușilor sĕi prin exacțiunĭ nelegale și sĕ le fi pus pe cerbice jugul insuportabil al robiei fisice séu morale.

Din tóte scirile câte s'au transmis prin telegramele și corespondențele de la fața locului, am câștigat impresia, că regele Alexandru a fost un instrument docil în mânile unei femei cu trecut obscur și suspect, care a fost mult mai bĕtrână ca el și pe care a ridicat'o pe tron făcêndu-o soție.

Draga a ajuns regină într'o țéră, unde era cunoscută ca vĕduva unui inginer simplu burghez, ér femeile și mai ales soțiile ofițerilor o invidiau, că era regină și frumósă.

Ajunsă pe tron, unde ar fi trebuit sĕ strălucéscă prin virtuțĭ, purtarea ei devenise provocătóre și rĕsbunătóre față cu toțĭ câțĭ nu o crestau și nu i-se închinau, ceea-ce trebuia inevitabil sĕ provóce resens în mijlocul acelora, carĭ o cunosceau de mai 'nainte.

Regele, mult mai tînĕr decât dênsa și cu slăbiciunĭ atavistice,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Jurnalismul.

De Fr. Streissler.

Părerea cea mai rĕspândită este că acei ómenĭ, activității cărora avem sĕ mulțămim presa nóstră ḑilnică, n'au nevoie de o cultură deosebită și că sunt nisce ființe, carĭ șĭ-au greșit cariera și nefiind folositorĭ pentru alt-ceva, atât lucru totușĭ pot sĕ facă, ca sĕ servéscă onorabilului burtă-verde la cafeaua de diminéță hrana spirituală ḑilnică.

Și nicĭ nu poțĭ ḑice, că acel burtă-verde n'are dreptate, când judecă așa. Ómenii, carĭ nu șĭ-au recunoscut în tinerețe vocațiunea de jurnalist și au fost trimișĭ de părințĭ pe o altă carieră, în cele din urmă totușĭ recunosc, că șĭ-au greșit cariera și iau condeiul în mână. Ce e de vină foiletonistul, criticul, cel ce scrie prim-articolele, redactorul, că părinții lui au decis sĕ-l facă comerciant, advocat séu teolog? Ce sunt de vină peste tot bărbații presei, că pentru jurnaliștĭ nu esistă un curs deosebit și că cei mai mulțĭ sunt silițĭ, séu mai bine: au fost silițĭ a face un stagiu intermediar de o altă carieră pentru a ajunge la jurnalism.

In timpul din urmă s'au cam schimbat totușĭ lucrurile. Jurnalismul este recunoscut de toțĭ ómenii cuminte ca o carieră, care reclamă calitățĭ spirituale deosebite și cunoscințe vaste. Bărbații fruntașĭ ai condeiului se ocupă cu chestiunea educației speciale a jurnalistului, chestiune, pe care o vom trata și noi. Inainte însĕ de a stabili, ce trebue sĕ învețe un jurnalist, este necesar a sci, ce se cere de la dênsul.

Sĕ luăm pe rênd singuraticele funcțiunĭ jurnalistice și sĕ începem cu *redactorii*. M. Pollaczek definesce astfel pe redactorĭ:

„Persónele, carĭ cercetéză materialul sosit, spre a judeca, decă e bun de tipărit și în cas când e bun, sĕ-l prelucreze dându-i o formă definitivă, în care apoi sĕ apară în tipar, — se numesc *redactorĭ*“.

Din definițiunea acésta și chiar din nume reiese, că redactorul numai în a doua linie este chemat *a scrie*. In prima linie i-se cere sĕ judece, sĕ prelucreze, sĕ aranjeze, cu un cuvênt sĕ redigeze.

Sĕ-șĭ închipue cineva pe redactorul unui organ de frunte, cum e d. es. „Kölnische Zeitung“ séu alt diar de talia acestuia și va vedé îndată, că de la un asemenea personagiu se cere fórte mult în ce privesce cultura generală. Sciințele de stat, istoria, arta, literatura, în tóte specialitățile redactorul trebue sĕ se înalțe mult peste nivoul mediocrității. Nicĭ o universitate nu e în stare sĕ-i dea acéstă totalitate a sciinței, ci el însușĭ trebue sĕ-șĭ apropieze acest complex de cunoscințe. Cu asta n'am dis, că studiile academice ar fi de prisos pentru un redactor; din contră. E vorba numai sĕ fixăm îngâmfarea celor învĕțațĭ, carĭ cred, că ómenii cu studii academice sunt eo ipso și ómenĭ înțelepțĭ. Redactorul n'are rĕgazul cabinetului de studiu, nicĭ nu póte aștepta ca poetul „sĕ-l sărute musa pe frunte“. El trebue sĕ-șĭ scótă în fie-care di diarul, uneorĭ câte 2—3 ediții pe ḑi. Aicĭ e vorba de a-șĭ aduce tótă sciința în luptă și a sta vecĭnic la punctul de observație: *Qui vive?* E vorba de a lua decisiunĭ grabnice și de a lucra în consecință logică. Tóte lucrările și creațiunile omenenescĭ, redactorul trebue sĕ le vadă dintr'o privire și sĕ audă și sĕ vadă în orĭ-ce moment cum bate pulsul timpului, fără sĕ mai consulte foliantele.

Din cele de mai sus se vede mĕsura de cunoscințe generale, ce se cer de la un redactor. Pe lângă acestea se mai cer însĕ și cunoscințe speciale, mult mai marĭ decât ar crede un laic. Redactorul trebue sĕ simtă instinctiv, până unde póte sĕ mérgă cu polemica, fără sĕ rischeze a fi dat în judecată pentru insultă. El de obiceiŭ n'are timp sĕ consulte advocații. Nicĭ décă ar învĕța paragrafii pe de rost, nu ar face multă trébă; cel mai bun sfătuitor este simțul de tact inherent vocațiunei.

Adesea împrejurările aduc cu sine, că spre a desvĕli abusurile publice, trebue sĕ trécă peste marginele prescrise de lege. Redactorul trebue sĕ cunóscă exact și drepturile autorului, ca la reproducerĭ sĕ nu trécă peste marginele permise. Legea de presă îl urmăresce pe redactor pas de pas și îi pune multe curse. Afară de acésta, redatorul trebue sĕ mai cunóscă serviciul technic intern, sĕ aibă tact deosebit pentru contactul cu colaboratorii și coredactorii, sĕ aibă manuscriptele vecĭnic gata pentru culegĕtorĭ, sĕ scie face corecturĭ. Un redactor trebue sĕ mai scie judeca și partea comercială a diarului, cu inseratele, propaganda etc.

moştenite de la tatăl sěu escentric în tóte, sub ordinele Draginei sale, pe care o iubea şi o adora cu patimă şi care avea ca unica ţintă a vieţii contrabandarea familiei sale din ramura laterală pe tronul ţěrii.

Recunóscem, tóte acestea erau motive destul de grave, pentru Sêrbĭ de a fi îngrijaţĭ de viitorul ţěrii lor.

Insě fiind partidul malcontenţilor atât de puternic, ce era nevoie sě năvăléscă ca nisce bandiţĭ în konak şi ofiţerĭ, carĭ sunt consideraţĭ în tótă lumea drept chintesenţa cavalerismului, sě se dedea la scene sângeróse, vrednice de nisce tâlharĭ!

Nu s'ar fi putut esecuta detronarea în alt chip, fără atentat la viéţă, şi încă într'un mod atât de mişelesc, astădĭ în secolul luminilor, când chiar şi animalele sunt scutite prin lege de maltratărĭ?

Orĭcât de viţios şi rěu şi pěcătos ar fi fost regele Alexandru şi soţia sa, dreptul de a le lua viéţa în felul cum au făcut'o ofiţerii sêrbĭ, nu putea sě-l aibă nimenĭ din regatul sêrbesc.

De aceea cu scârbă şi cu indignare recapituléză toţĭ ómenii cu bun simţ masacrul scelerat din Belgrad şi nu e decât lucru firesc, că organele marĭ de publicitate din diferitele ţĕrĭ, cer cu insistenţă pedepsirea exemplară a culpabililor!

Crisa de cabinet.

Intréga ḑi de Miercurĭ, contele Stefan *Tisza* a muncit şi a asudat, ca sě constitue noul ministeriu. Nu i-a succes nsě. Până Miercurĭ séra n'a putut prinde de cât un singur coleg: pe ministrul de honvedĭ br. *Fejérváry*. *Hodosy* şi conţii *Andrassy* au refusat categoric porfoliurile ce li s'au oferit. *Hieronymi*, *Wekerle* şi *Berzeviczy* şĭ-au cerut timp de gândire.

Misiunea lui *Tisza* o face estrem de dificilă împrejurarea, că n'a adus din Viena *nicĭ o concesiune* cu privire la proiectele militare. Vré şi el ce a vrut Szell: votarea proiectelor de către dietă.

Tisza s'a dus alaltăierĭ de două orĭ la br. Desid. *Banffy*, dér nu l'a găsit acasă.

Atât se scie cu positivitate despre ḑiua de Miercurĭ.

Erĭ, Joi, şi mai rěu. Tisza a încercat în drépta şi în stânga, dér n'a reuşit. Aséră a plecat la Viena ca sě raporteze corónei. Că ce-i va fi raportat, nu se scie încă.

Face sensaţie scirea, că erĭ la amĭadĭ Emeric *Hodossy* a trimis o scrisóre contelui Tisza, în care i-se spune, că 83 **membri din partidul liberal nu-l sprijinesc.**

După amĭaḑĭ s'a ţinut o conferenţă la contele Andreiŭ Hadik, la care au participat: conţii Andrassy (4) Hadik, Banffy Nic., Toroczkay, Iuliu Apponyi, conţii Csekonics ş. a. *42* la numěr. Ei au discutat asupra eventualităţii, décă Tisza va veni din Viena cu óre-carĭ concesiunĭ. Unanim s'au învoit, ca sě nu sprijinéscă un cabinet Tisza nicĭ în casul când ar aduce concesiunĭ, deóre-ce un astfel de cabinet se baséză pe o imoralitate politică, fiind-că Tisza a scos din guvern pe un bărbat, care décă s'ar fi admis unele concesiunĭ, ar fi putut conta cu siguranţă la realisarea lor.

Séra târḑiu ḑiarele din Budapesta au anunţat în ediţiii separate, că *misiunea lui Tisza n'a isbutit.*

Din dieta croată.

La 17 Iunie n. s'a deschis în Agram dieta Croaţiei:

Indată după deschidere deputaţii *Bressensky* şi *Derencin* au presentat o moţiune de urgenţă, pretindênd liberarea tuturor celor arestaţĭ cu ocasiunea turburărilor.

Presidentul *Gyurghevicĭ* respinge propunerea. Un mare sgomot pricinui atitudinea acésta. Deputaţii oposiţionalĭ sar din locurile lor, isbesc băncile cu ce au în mână, Harambasicĭ şi Vinkovicĭ fac o musică sălbatică cu diferite instrumente musicale, Tuskan ameninţă cu pumnul pe president. Sgomotul duréză mai multe minute. Presidentul e silit a suspenda şedinţa.

După redeschidere scandalul începe din nou. Când vorbesce *Breszlyensky*, întră în sală banul *Khuen Hedervary*. Partidul guvernamental îĭ face ovaţiunĭ, oposiţionalii însě sbiară, isbesc băncile şi unul din ei ḑice:

— *Ridicaţĭ furcile!*

Tuskan merge în mijlocul salei, *Barcicĭ Frank* atacă violent, pe president. Afară un straşnic cordon militar păzesce ordinea. *Harambasicĭ* declară, că nicĭ la sĕlbaticĭ nu se găsesc stărĭ ca în Croaţia şi spune, că n'are sě fie desbatere până când moţiunea oposiţionalilor nu va fi ascultată.

Sgomotul continuă. Şedinţa e suspendată a doua óră.

După redeschidere tumultul începe din nou. Nu-i chip de potolire. In urma acésta presidentul declară, că ridică şedinţa.

Era de prevěḑut, că se vor întîmpla astfel de scene. Părerea generală e, că dieta are sě fie închisă în curênd.

Evenimentele din Serbia.

Cel dintâiŭ lucru, ce l'a făcut după alegerea sa de rege Petru Karagheorghevicĭ, a fost sě comunice acest eveniment capetelor încoronate din Viena, Petersburg şi Roma. Faptul acesta este estraordinar, căcĭ după usanţele din tóte statele, astfel de lucrurĭ se fac numai după-ce cutare principe domnitor s'a urcat deja pe tron. Rěspunsul Ţarului l'am comunicat erĭ. E scurt şi urban. Face însě sensaţie mai ales în Serbia telegrama Majestăţii Sale monarchului Francisc Iosif I, în care prin terminĭ aspri vestejesce regicidiul şi pe ucigaşii nenorocitului Alesandru. Un viu contrast la acésta forméză telegrama principelui Nichita al Muntenegrului, care uréză noroc „acelor eroi, carĭ în persóna nepotului lui Kara Gheorghe, au aflat pe nobilul cavaler al acestei dinastii.“

Proclamaţia lui Petru I.

Regele Petru I a adresat poporului sêrbesc o proclamaţie. Mulţumesce lui D-ḑeu pentru-că din graţia divină a ajuns pe tronul Serbiei, şi esprimă speranţa, că puterile vor recunósce alegerea lui de rege, făcută pe cale legală, cu atât mai vêrtos, că e hotărît a da Serbiei liniştea şi ordinea.

Işĭ dă cuvêntul de rege, că va respecta dreptul fie-căruia şi că va fi păzitorul legilor şi a bunăstării poporului. Invită autorităţile eclesiastice şi civile sě rěmână în funcţiunile lor şi sě-şĭ împlinéscă conscienţios datoria. Declară, că va da uitării tóte evenimentele personale, carĭ s'au petrecut în ultimii patru anĭ în împrejurărĭ estraordinare. Devisa dinastiei sale a fost tot-déuna: *Pentru sf. Cruce şi pentru sfânta libertate.* Cu devisa acésta va urca tronul, ca rege *Petru I* al Serbiei.

Noua constituţiei.

Skupştina şi senatul reunite în şedinţa au căḑut de acord asupra modificărilor de introdus în constituţia din 1888.

Cu tótă intervenţia hotărîtă a unor partisanĭ zeloşĭ ai Karagheorghevicilor, prerogativele regelui rěmân simţitor reduse.

Garanţiile constituţionale ale poporului, aşa cum vor fi consacrate prin întronarea noului rege, sunt fórte largĭ. Politicesce, Serbia se va bucura de un regim asemenea celui din Belgia.

Odată cu întrarea în vigóre a nouei constituţii, Senatul, considerat mai mult ca o creaţiune personală a suveranului, e desfiinţat.

Probabil însě, că se va spori numěrul representanţilor din skupştină.

Telegrama monarchului Francisc Iosif I.

Étă textul esact al lungei telegrame, prin care Maj. Sa monarchul nostru, rěspunḑênd regelui Petru I al Serbiei, vestejesce regicidiul din Belgrad:

„Simţitor la graba pe care Majestatea Vóstră a pus'o de a-Mĭ împărtăşi urcarea Sa pe tronul Serbiei, ţin sě o asigur fără întârḑiere de întréga Mea simpatie, de urările ce fac, pentru-ca regnul Sěu sě fie lung şi fericit.

„Fie ca acésta domnie sě reuşéscă în nobila misiune ce-i incumbă, de a da pacea şi liniştea acestei nenorocite ţěrĭ, *atât de crud încercată printr'o serie de turburărĭ interióre, şi de a o ridica din profunda înjosire în care de curênd a fost precipitată în ochii lumei civilisate printr'o crimă şi ticălósă şi blăstemată.* Asumându-şĭ acéstă sarcină, Majestatea Vóstră póte conta pe sprijinul şi amiciţia Mea, şi sě fie convins, că voiŭ ţiné în tot-déuna ca o datorie, tot atât ca şi Majestatea Vóstră, de a menţine şi de a strînge legăturile de bună vecinătate, carĭ unesc *de vreme îndelungată* ţěrile nóstre.“

Telegrama principelui Nichita.

Prinţul Nichita al Muntenegrului a telegrafiat Regelui Karagheorghevicĭ următórele:

„— Toţĭ Sêrbii de la Mare la Dunăre jubiléză. Sě trăéscă poporul sêrb! Sě trăiéscă regele! Vom fi fraţĭ! Inima îngerescă a fiicei mele Zorka (rěposata soţie a lui Petre Karagheorghevicĭ şi fiiĭ prinţului Muntenegrului) veghéză asupra nóstră şi va uni în chip indestructibil prietenia dintre fiiĭ tĕi şi fiiĭ mei.“

Incoronarea.

Regele Petru va sosi probabil Duminecă la Belgrad, însoţit de deputaţiunile adunărei naţionale şi oraşului.

Intrarea suveranului în Belgrad va fi anunţată cu 101 loviturĭ de tun. Incoronarea se va face numai peste vre-o două trei lunĭ.

Avertisarea regelui Alesandru.

Se vestesce din Belgrad, că trei ḑile înainte de nóptea sângerósă, un amic al lui Alesandru a adresat acestuia o scrisóre în care se ḑicea: „*Se pregătesc lucrurĭ seriose. Sunteţĭ pierdut. Nu este decât o scăpare pentru d-vostră: Trebue sě vě hotărîţĭ a proclama moştenitor de tron pe fiul lui Petru Karagheorghevicĭ. Salvaţi tronul! Salvaţi-vě vieţa!*“

Atacurile pressei rusescĭ.

Diarul „*Novoje Wremja*“ atacă poporul sêrb pentru impasibilitatea sa faţă cu atrocităţile comise la palatul regal din Belgrad în nóptea de 10 Iunie.

„*Swiet*“ scrie, că prima datorie a regelui Petru este de a pedepsi pe asasinĭ.

Pressa ruséscă, în unanimitate condamnă atitudinea poporului sêrbesc şi opiniunea publică din Rusia nu va rěmâné fără influenţă asupra disposiţiei de spirit la Belgrad.

Regicidiul şi pressa francesă.

Diarul „*Temps*“ scrie:

„Nu este nevoie sě ne oprim asupra părţei dramatice a gróznicei loviturĭ de stat militare de la Belgrad. O duhóre grea de sânge şi de mórte se ridică din aceste scene tragice. Soldaţii de la Slivniţa şĭ-au luat revanşa împotriva unor femei, împotriva unor persóne surprinse în somn. Până şi tînĕra şi nevinovata copilă a unui ministru a trebuit sě plătéscă cu viéţa crima de a iubi pe tatăl ei până la mórte!

„S'a dat numele, rěmas clasic, de Noche triste unei nopţĭ al căreia întuneric a îngropat infinit mai puţine ororĭ. Ceea-ce te înspăimântă mai mult, este acest amestic de barbarie şi de disciplină, este asociarea unor obiceiurĭ de abatoriu cu regulele de casarmă.

„Pretorienii Romei au ridicat adeseorĭ, de sigur, mâna lor asupra stăpânului, a căruia apoteosă prea întârdia. Insě, chiar în aceste timpurĭ de rafinare şi de înverşunare în crudime, nu s'a vĕḑut un măcel aşa de odios ca cel din Belgrad.

„Se póte pré bine ca politica sě arunce vĕlul binevoitor peste acest morman de grozăvii: tóte valurile Oceanului, tóte parfumurile Arabiei — Schakespeare a spus'o de mult — nu vor fi de-ajuns ca sě împrăscie duhórea, ca sě ştérgă petele de sânge, care odată vĕrsat — ca al lui Rizzio la Holyrood, al ducelui de Guise la Blois, al lui Monaldeschi la Fontainebleau séu al ţarului Paul în palatul sěu de érnă — stă martor vecînic al crimei...“

SCIRILE DILEI.

— 6 Iunie v.

Şoviniştii din Oradea au dat o nouă probă despre sentimentele lor duşmănóse faţă cu drepturile garantate în constituţie ale limbei românescĭ. Se scie, că la banchetul dat cu ocasiunea instalării episcopului gr. or. român I. I. *Papp* din Arad, P. S. Sa a ţinut un toast în limba română pentru Maiestatea Sa. In adunarea municipală din Oradea-mare ţinută ḑilele acestea, Szokolyi, Dr. Halász şi Dr. Sarkady au protestat contra acestui toast, aşa că fişpanul Beöthy a trebuit sě-i facă atenţĭ, că episcopul n'a făcut alt-ceva, decât, că a usat de un drept al sěu când a toastat românesce. — In sfîrşit la adresa I. P. Sale prin care aduce la cunoscinţa municipiului ocuparea scaunului episcopesc, cerênd tot-odată spriginul autorităţilor civile, municipiul a adus următorul conclus: „Municipiul oraşului Oradea-mare va sprijini pe noul episcop décă în activitatea sa patriotică maghiară, culturală şi religiósă va conlucra în acelaşĭ sens cu noi“. — Fără comentar!

Curtea regală română îşĭ va lua mâne, Sâmbătă, reşedinţa de vară de la Sinaia.

Se nu crédă cineva, că condiţiunile de mai sus sě cer numai de la un şef redactor al unei foi marĭ. Orĭ ce redactor, care se respectă trebue sě stea la înălţimea acésta. Nicĭ aşa numiţii redactori specialĭ de la foile cele marĭ nu fac esceptiune. Politica internă, politica esternă, rubrica comercială, rubrica locală, foiletonul, teatrul, arta şi sciinţa, tóte aceste rubricĭ ale unei foi cotidiane politice au *redactorul lor special.* Cum sě redigezĭ însě rubrica comercială fără sě cunoscĭ politica internă, politica esternă şi sciinţele technice? Séu politica internă, cum ar puté cineva s'o trateze, fără a cunósce pe cea esternă?

Sě vedem acum pe ceilalţĭ jurnaliştĭ, carĭ lucréză la scóterea unei foi. De esemplu pe cel ce scrie prim articolele. Acesta nu trebue sě fie o persónă deosebită, findcă de multe orĭ scriu şi redactorii prim articole. Ei bine acela, care scrie prim articole, trebue sě fie nu numai stilist consumat, dér şi polemic şi politician de frunte. O depeşă sosită în cursul nopţei despre un eveniment politic, mórtea unui personagiŭ însemnat etc. trebue sě dea materia pentru un prim articol, ce trebue sě apară diminéţa şi în care sě discute evenimentul din tóte punctele de vedere, relevându-i-se importanţa asupra politicei. Din activitatea acésta resultă de la sine calităţile, ce trebue sě le aibă un asemenea scriitor.

Reşerşorul (ispititorul) politic, care furniséză scirile politice întreţine contactul cu funcţionarii superiorĭ de stat si cu autorităţile şi trebuie sě aibă o cultură superioră politică, precum şi maniere fine.

Recensentul teatral trebue sě fie capabil a scrie o recensiune asupra unei premiere din séra trecută, ca articolul sě apară diminéţa.

Cei ce fac dările de sémă despre diferitele desbaterĭ (camera de comerciŭ, şedinţele consiliului comunal, dieta, parlamentul, întrunirĭ publice, conferenţe, exposiţii etc.) ca ori-ce jurnalist, trebue sě fie stiliştĭ eminenţĭ şi sě aibă cunoscinţe asupra temei despre care scriu.

Reporterii sunt cei ce fac dărĭ de sémă asupra întîmplărilor locale. catastrofe, accidente etc. Şi aceştia trebue sě fie bunĭ stiliştĭ.

Étă ce calitătĭ trebue sě aibă cei-ce lucréză la pressa ḑilnică. Se înţelege, că bariere stricte între diferitele těrîmurĭ nu există. Un jurnalist trebue adesea sě suplinéscă pe colegul sěu pe un alt těrîm, ér foile mai micĭ nu pot avé redactorĭ specialĭ pentru fie-care rubrică.

— *st.* —

Foştî miniştri condamnaţi. In Sofia au fost condamnaţî foştii miniştri d-l *Radoslavoff*, pentru călcarea constituţiunei prin mĕsurî silnice, pentru ingerinţele la alegerî, pentru oprirea meetingurilor şi pentru alte crime politice, la opt lunî închisóre şi la perderea drepturilor politice şi cetăţenescî pentru tot-déuna. La aceeaşî pedépsă au fost condamnaţî Teodor *Ivancioff* şi Dimitrie *Tonceff*, pentru cunoscuta afacere a vagónelor de căi ferate. In sentinţă se hotăresce însĕ, ca sĕ se céră graţie, pentru toţî aceştia, de la Adunarea Naţională. Mihail *Teneff* a fost achitat. Au fost de asemenea achitaţî toţî cei acusaţî de crime nepolitice séu de crime carî nu sunt prevĕdute de legea responsabilităţii ministeriale. La cetirea sentinţei erau de faţă numai Tonceff şi Radoslavoff. Tot publicul asistent se compunea din 15 persóne.

Nouă fabrică de tunurî în Austria. In cercurile militare din Viena se menţine scirea, că ministeriul comun de rĕsboiŭ intenţionéză înfiinţarea unei fabrice de tunurî lângă *Felixdorf.* In fabrica acésta se vor turna nouele tunurî.

Bustul lui Eliade Rădulescu. Duminecă se va desvĕli în Têrgovişte bustul lui Eliade Rădulescu ridicat prin subscripţie publică.

Un roman asupra tragediei din Belgrad. Un confrate din Bucurescî află, că într'un cerc intim de dame, M. Sa Regina României şi-a anunţat hotărîrea sĕ lucreze la un roman cu privire la drama din Belgrad. In acest scop una din persónele, carî au fost presente la masacrul suveranilor sêrbî, şi-a oferit serviciile sale Carmen Sylvei.

Chedivul Egiptului în Bucurescî. Erî diminéţă a sosit în Bucurescî Chedivul Egiptului. El şi-a urmat călĕtoria spre Viena.

Alegerile din Germania. In diua de 17 Iunie până la órele 9 séra era cunoscut resultatul alegerilor în 374 cercurî. Au fost aleşî: 29 conservatorî, 82 centru, 14 Polonî, 5 imperialiştî, 53 social-democraţî, 4 fără partid, 6 Alsaţienî, 5 naţional-liberalî, 1 danez, 1 part. de reforme, 2 din alianţa ţĕranilor. Balatoje sunt 172.

Deputaţî francmasonî. Diarul „Alkotmány" publică o scire luată din organul logei simbolice „Kelet" după care în camera deputaţilor din Budapesta sunt vr'o 40 de deputaţî francmasonî. Numitul diar numesce chiar din aceştia pe câţî-va şi anume: Visontai, Vázsonyi, Kossuth, Krasznay, Pichler, Barta Ödön, Benedek, Bakonyi, Feilitzsch, Teleki Samu, Gajári Géza...

Loviţî de trăsnet. O femeie cu fiică-sa, fată mare, şi cu un copil mic a fost surprinsă Lunia trecută de-o furtună cu plóie şi grindină în hotarul comunei Lajos-falva. Ele au căutat sĕ se adăpostéscă sub o căruţă, însĕ abia se aşedaseră, când un fulger lovì în căruţă şi omorî pe femeie şi pe fiică-sa.

Benzina din România. „National Zeitung" din Berlin află din Hamburg, că compania americană „Standard Oil" a cumpĕrat întréga producţiune de benzină din România.

Biurou technic. D-l F. Bogdan inginer diplomat ne trimite o adresă prin care anunţă, că a deschis un biurou technic în Reghinul săsesc (str. Dedrad 347), unde pregătesce planurî şi preliminare (devise) pentru tot felul de construcţiunî.

O visită în Conacul din Belgrad.

Am spus deja, că diariştilor strĕinî li-s'a dat voie sĕ între şi ei dilele trecute în vechiul conac din Belgrad, prin interiorul căruia au fost conduşî de şeful secţiunei biroului de pressă oficial Zivko *Proticî* şi de Branko *Petrovicî*, însoţiţî de căpitanul Voislav *Nesicî*, ofiţer de gardă şi unul din cei 60 ofiţerî, carî în nóptea fatală pĕtrunseră în conac.

Unul din diariştii amintiţî scrie următórele:

Vechiul conac, pe care l'am visitat adî, este un palat-parterre şi se află în mijlocul unui parc. Intrarea lui principală, o galerie cu scărî şi acoperită cu sticlă, se face din strada cnézului Mihail. Atentatorii, după-ce întrară prin pórta din dos a parcului, grăbiră la căscióra adjutantului regal, unde durmea generalul Lazo *Petrovicî* c'un gendarm de curte. Gendarmul nu vrù sĕ deschidă uşa. O cartuşă de dinamită însĕ o sdrobi. In urma esplosiei gendarmul murì. *Petrovicî* fù dus de urechî de atentatorî în vechiul conac, ca sĕ le arate unde e regele. Petrovicî înainte, atentatorii după el urcară scările până la întrarea principală. Pe aicî au întrat conjuraţii şi pe aicî întrarăm şi noi diariştii.

In vestibul ochii noştri nu vĕdură la început nimic deosebit. O sală mare cu patru uşî. Intr'un colţ un urs mare preparat, o amintire din vênătorile regelui Alesandru. Peste un moment însĕ vĕdurăm, că parchetul e plin de pete deosebite. Sunt pete de sânge, ce nu pot fi spălate. Am numĕrat în vestibul 96 ast-fel de pete. Oglinda din antişambră e crepată tótă şi un cadru mare de argint stă rĕzimat de uşe, ars, afumat, în parte topit.

In stânga de vestibul este dormitoriul adjutantului regesc. Uşa (întrarea) e crepată puţin, o parte din parchetul odăii e arsă; au ars'o atentatorii cu spirt denaturat, ca sĕ îndepărteze petele de sânge, sângele căpitanului *Milkovicî*, care a cădut pentru regele sĕu. El fù împuşcat. Din odaia acésta întri în sala de consilii. Pe-o masă lungă vĕdurăm hârtiile şi creiónele miniştrilor, ér în frunte scaunul regelui.

Pe masă se afla între altele o telegramă nedesfăcută, trimisă regelui Alexandru din biuroul de corespondenţă cu privire la şedinţa parlamentului vienes de Miercurea înainte de atentat. Asasinii n'au comis vandalisme în sala de consiliî, au trecut numai prin ea. Vĕdênd că nu dau peste prada regéscă, s'au reîntors érăşî în vestibul şi au dat năvală în sala de primire de vis-à-vis, spărgênd uşa cu securile. Nicî în salonul de primire nu s'au oprit.

In drépta acestui salon se află dormitorul regelui. Mai întâiŭ însĕ atentatorii aveau se facă altă ispravă. Hotărîră sĕ ucidă prin glonţ pe adjutantul general *Petrovicî.* Uşa dormitorului regal resistă. Ii dau o dinamită şi se sdrobesce în bucăţî. Intrând, atentatorii vĕd, că nu aicî e dormitoriul, ci un *mic salon*, în care regele şi regina obicînuiau a lua ceaiul. O mică bibliotecă, o sofa comodă, un întreg comfort bogat în odaia acésta. Ofiţerii cu cismele pline de noroiŭ, calcă mobiliarul şi se vĕd încă urmele tălpilor lor.

După acésta asasinii se aruncă asupra uşii odăii vecine, unde credeau se afle părechea regală. Odaia acésta e „cuibul de plăcerî" al regelui şi reginei.

Uşa este închisă. Bat în ea cu pumnii. Dinăuntru se aude vocea regelui:

— *Markovicî, ce mî-ai făcut?* (Nefericitul rege credea, că Markovicî l'a tradat).

Asasinii însĕ n'aveau timp de pierdut. O cartuşe cu dinamită face ca uşa sĕ sbóre din ţiţinî. E a patra bombă întrebuinţată de asasinî. O schije a bombei nimeresce în inimă pe *Naumovicî*, care cade mort. Regele şi regina se refugiéză după pat şi regele cu glas răguşit şi cu braţele întinse strigă:

— *Astfel vĕ ţineţî voi jurămêntul?*

— *Cum ţi-l ţií şi tu!* rĕspunde un ofiţer şi în sbierete sĕlbatice 10 săbii se îndréptă de-odată spre cei doi nefericiţî. O sabie taie *patru degete* de la mâna întinsă a regelui, regina încă e grav rănită. Plângênd de durere şi nimicită de spaimă, părechea regală fuge până la garderobă. Ofiţerii după ei.

— *Nu-i adevĕrat! Minciună!* strigă regele, care credea, că ofiţerii vrĕu sĕ-i omóre soţia, fiind-că l'a nefericit. — „*Trăim vieţă fericită! Ne iubim mult!*" esclamă regele şi sărută pe regina.

In momentul acesta revolverele asasinilor se descărcară şi *părechea regală cade dinaintea ferestrei din stânga odăii.*

Acum urméză vandalii, acei „domnî", carî până acuma au dat ajutóre soţilor lor căduţî. Dau năvălă în odaie, ridică cadavrele regelui şi reginei şi le aruncă prin feréstră jos în parc, *fără de a mai deschide feréstra.* Capul regelui servesce de spărgător al ferestrii. După ce şî-au isprăvit astfel miserabila şi criminala muncă, se apucă sĕ ştérgă sângele cu albiturile patului, şî-apoi dându-şî câte-va momente de linişte, îşî aprind ţigaretele.

Dormitorul şi garderoba, unde s'au întêmplat tóte acestea, nu tradéză aprópe nimic din grozavele scene, căcî totul a fost restaurat, tóte au fost puse la locul lor, covórele bogate au supt în ele sângele nefericiţilor suveranî. Icî colo numai se vedea câte-o urmă a crimei oribile. Acolo unde înainte cu o sĕptĕmână părechea regală a suferit cumplitul martiriu, călăuzî de-un cinism revoltător arată diariştilor streinî lucrurile interesante de prin odăi şi esplică însemnătatea diferitelor obiecte.

Albumurî pentru schiţe şi fotografii acoper locul băii de sânge, patul regelui şi reginei. De-asupra patului icóne sfinte. Face însĕ o impresie palpitantă, că albiturile din pat lipsesc. Căpitanul *Nesicî* ni-a dis:

— *Am avut nevoie de ele, am curăţit cu ele.*

Din dormitoriu întrăm printr'o mică uşe de tapete în odaia de baie, de unde poţî întra în odaia de toaletă a regelui. In acéstă odaie zac grămadă albiturile reginei. Luăm din întêmplare o pelerină albă, plină de sânge. Aşa se vede, că nefericita regină şî-a pus'o pe umerî când a audit prima detunătură. In garderobă, unde nefericiţii au primit puşcăturile mortale, afară de dulapurile şi cuierul de o rară frumseţă, de care erau atêrnate trei halaturî minunate ale reginei, nu se póte vedé nicî o urmă a crimei blăstĕmate. Ferestrile sunt provĕdute cu geamurî nouĕ, cercevelele sunt reparate în mare grabă. Numai sub piciórele nóstre se sfarmă din când în când câte-o bucăţică de oglindă.

Celelalte sale ale conacului ne interesézá mai puţin. Privim frumósa odaie sêrbéscă, minunata sală arabă, sala de biliard, vestmintele bogate ale reginei în marea garderobă, găsindu-se lângă ele — ca ironie a sorţii — micî păpuşî şi jucării.

Ne-am depărtat consternaţî din conac cu diferite impresii. Cine póte însĕ sĕ spună, că ce impresii şi ce sentimente îl vor stăpâni pe noul rege Petru, întrând în acest edificiu!

Concertul Wilikow.

N'a fost numai simplu reclam, ci a fost curatul adevĕr când tînĕrul virtuos în flaut *Wilikow*, s'a presentat publicului ca discipolul renumitului rege al flautului, *Terschak.*

Cei ce au audit în Braşov pe *Terschak*, vor puté atesta cu consciinţă curată, că d-l *Wilikov* este un vrednic discipol al sĕu şi că pare a fi întrecut chiar în unele pe măestrul sĕu. Acésta impresiune am luat'o de la concertul de Miercurî al numitului virtuos în flaut, dat în sala otelului Europa. Succesul a fost cel mai strălucit şi numai una a lipsit, adecă un public mai numĕros, precum ar fi meritat artistul. Cei ce au fost de faţă, au admirat deopotrivă claritatea şi dulcéţa tonurilor, precum şi technica estra-ordinară cu care d-l Wilikow a esecutat punctele alese ale programului; o deosebită virtuositate a desfăşurat artistul în piesele cele două dintâiŭ şi mai ales în cele adause în afară de program „*Carnevalul de Veneţia*" şi „*Doina Pecurarului*". Culmea a ajuns'o puterea cântecului sĕu în „*Somnambula*" de Briccialdi.

Pĕcat că artistul n'a avut un auditoriŭ mai mare, căcî a meritat în adevĕr sĕ fie ascultat şi admirat de cât mai mulţî. Ii dorim în turneul sĕu, pe lângă succesul bun moral ce l'a dobêndit aicî, succese mai bune şi în privinţa materială.

Mulţămită publică.

Pentru numerósele condolenţe manifestate din tristul incident al trecerii prea timpurii din vieţă a scumpei mele soţii Maria Ghidiu născ. Popasu, precum şi pentru ultima onóre dată neuitatei defuncte prin participarea la înmormêntare, rog pe toţî amicii şi cunoscuţii sĕ binevoéscă a primi şi pe acéstă cale adênc simţitele nóstre mulţămite.

In numele întregei familii:

Andreiŭ Ghidiu,
protopresbiter.

Literatură.

A apărut:

„Femeia şi Familia" nr. 10 cu următorul sumar: T. D. Speranţă. Feigăla, roman. Bĕţul Ungurului, anecdotă de T. D. Speranţă; Doliul vĕduvei de Theuriet. Inimă generósă de şm. Căsĕtoria unui principe de Sudermann. Tragedia unui rege şi a unei regine cu portretele părechii regale sêrbescî asasinate; Tîrgul de sărutat din Hălmagiu. (Din scrierile lui Teofil Frâncu); Desvălirea monumentului lui I. C. Brătianu; Din România; Scirî de pretutindenea; De ale bucătăriei; De ale casei, de ale toaletei. Felurimî. „Femeia si Familia" apare de douĕ orî pe lună în Sibiiu, avênd de redactorî pe d-l Silvestru Moldovan şi Ioan E. Prodan. Abonamentul 10 cor. pe an.

— **„Românul american".** Indreptar pentru învĕţarea limbei englese întocmit de Victor *Lazar*, red. „Foii Poporului" Sibiiu „Tipografia" societate pe acţiunî 1903. Preţul 1 corónă.

Étă o cărticică a cărei apariţie este motivată prin emigrările, ce au început sĕ se întindă din ce în ce mai mult printre Românii ardelenî. Pe pagina a doua vedem tipărită clausula: „*Retipărirea precum şi imitarea planului, după care s'a alcătuit acest îndreptar, vor fi urmărite pe calea legii*".

Ceea-ce este însĕ mai curios şi care s'ar puté caracterisa cu cuvintele „*Americanismul la Românî*", este faptul, ce ni-l comunică un amic, că nicî autorul, nicî un colaborator al sĕu devenit cunoscut prin alte „americanise" ale sale, dér care de astădată n'a credut de cuviinţă a se manifesta ca colaborator la acest îndreptar,... nu sciu nicî o bóbă englesesce.

—A apărut tomul I. din „*Novele*" de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginî şi conţine istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banî plus 20 banî porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Din composiţiunile pline de melodii românescî ale mult regretatului compositoroman *Ciprian Porumbescu*, tipărite şi edate în ediţiunî poporale de d-na Marióra *Raţiu* născută Porumbescu, se află de vêndare la Tipografia nóstră următórele piese:

„*Imn de urare*" cu douĕ vocî, „*Hora Prahovei*", „*A cădul o rază lină*" cu voce, „*Fluturaş de nópte*" polcă, „*Frunză verde mărgărit*" cânt poporal, „*Pe câmpiile Stupcei*" polca mazurca, „*Fata popii*" cânt poporal. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 banî porto. „*Basme Iaşene*" vals, 1 cor. 50 b plus 10 banî porto. „*Potpouriu*", *din opereta* „*Crai nou*" 3 cor. şi *Ouvertura din opereta* „*Crai nou*" 1 cor. 50 banî plus 10 banî porto.

ULTIME SCIRI.

Viena, 19 Iunie. Contele Stefan *Tisza* a avut adî audienţă la Majestatea Sa şi a raportat, că neputênd întruni o majoritate, pe care sĕ se pótă răzima cabinetul ce l'ar forma, *işî depune mandatul* pe care îl primise.

Petersburg, 18 Iunie. Monitorul oficial publică un comunicat prin care se anunţă *recunóscerea lui Petru Karageorgevicî*, obligându-l *ca sĕ pedepséscă pe asasinî.*

Geneva, 18 Iunie. Regele Italiei *Victor Emanuel* a trimis aicî o misiune specială, ca sĕ felicite pe regele Petru.

Belgrad, 18 Iunie. Regele Petru este aşteptat sĕ soséscă aicî Miercurea viitóre.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru comandaţie.)

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roşu", o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de *Moşul.* O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. — *„Moşul"* e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului Gaz. Trans. Preţul cu posta 50 banĭ.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe uclese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne" de *Ioan Popea* Preţul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Castelul din Carpaţĭ", roman din viéţa poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dăianu.* O carte fórte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipséscă de pe masa nicĭ unuĭ Român. — Esemplarul broşat edit. poporală *1 cor. 60*, broşat edit. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto).

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtă datorului dere* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carte e un îndreptar de o trebuinţă nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

„Omul", noţiunĭ din anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătană* înv. Acéstă carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcólei pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (plus 5 b. porto.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Novele de Sienkiewicz: „Natură şi vieţă". „Singa veche" şi „Ianco musicantul." Traducere de *I. C. Panţu*; o broşură de 192 pag. Preţul 80 banĭ + 5 banĭ porto.

I. C. Panţu: „In plasă". „In Baltă". „Cale grea". „La Code". „La cârciuma lui Tiriplic." *Schiţe din viéţa dela ţéră.* O broşură de 112 pag. cu preţul 40 banĭ (+ 5 banĭ porto.)

I. C. Panţu: *„La têrg"*, povestire din viéţa unui cioban. O broşură din 32 pag. cu preţul 16 banĭ + 3 banĭ porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 40 b. (cu porto 46 banĭ.

Părintele Nicolae. schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu* Preţul 60 b. + 6 banĭ porto.)

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte, localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei vréu sĕ jóce teatrul Preţul 24 banĭ (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *R. V. Buticescu.* Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop.* Preţul 80 banĭ (cu porto 86 b).

Taina norocului séu Povestea satului Nemerniceni de Tache *Brânduş.* Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.

Idealul învĕţătorului român de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat Henry Bolo traducere în româneşce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain" din (Blaşiu. Preţul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale şi daco-române de P. *Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vĕnd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice serióse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-adupă Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Ralisbonne, de Nicolae Ţincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom. Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III. de I. T. Totan, înv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia 1-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei". Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăianu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ionă A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în româneşce de Afin dela Tuscia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Pe pragul mormêntului," de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea înpartidă simplă, de *I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu.* Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor cu- rente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe dile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Tipografia Aurel Mureşianu Braşov.